

A természetgyógyászat nyomában

Tisztelt Varga Orsolya!

ALAM 17. évfolyam 4–5. számában megjelent *Mondd, te kit választanál?* – *A természetgyógyászat nyomában* című cikkével kapcsolatban az alábbi észrevételeimet szeretném közölni.

Először is szeretném leszögezni, hogy a 11/1997. (V. 28) NM rendelet volt a maga idejében, Európában, sőt, világszerte a legfejlettebb, legáttekinthetőbb, legrészletesebb törvény.

Célja a kuruzslás háttérbe szorítása, a természetgyógyászat integrálása a modern medicinába. Több mint 50 tapasztalt természetgyógyász-orvos és nem orvos ült egy asztalnál, s többször is megvitatta és készítette elő a törvényt, rendeletet, amelynek az előkészítésében én is részt vettem. Nem az született meg, amit szerettünk volna, de így is jobb volt, mint az addig létező többi. Ausztriában például olyan mint természetgyógyászat, hivatalosan nem is létezik. Az orvosi egyetemen oktatják a homeopátiát mint fakultatív programot és az osztrák homeopata-orvos egyesület foglalkozik az orvosok képzésével, amely program elismertetése, megírása egy magyar származású Münchenben élt orvos, Dorcsi Mátyás professzor nevéhez fűződik. A nem orvos természetgyógyászok mint életmód-tanácsadók egy rövid tanfolyam elvégzése után a helyi tartományi önkormányzatoktól kérik engedélyüket. A tanfolyam lehet reflexológia, kineziológia vagy bármilyen más természetgyógyászattal kapcsolatos téma, a minimumóraszám

nem meghatározott és vizsgához nem kötött. Egyetlen megkötés, hogy nem minősülhet gyógyítótevékenységnek. A gyakorlatban ez úgy néz ki, hogy életmód-tanácsadás címszó alatt egy gyorstalpalót végzett személy csaknem bármit tehet. Németországban a természetgyógyászattal kapcsolatos

törvények, rendeletek Adolf Hitler nevéhez fűződnek, aki magáévá tette azt az alaptézist, hogy amit a népi gyógyítók meg tudnak oldani egyszerűen és csekély költséggel, az nem terheli az egészségügyi biztosítókat, államot. Ezért engedélyezte és szorgalmazta a nem orvos természetgyógyászok képzését, működését. A mai Németországban tartományi szinten egy orvos által vezetett bizottság előtt a nem orvos természetgyógyász komoly vizsgát tesz egészségügyi és természetgyógyászati alapismeretből. Gyógyítótevékenysége a biztosítók által egyedi elbírálás alapján részben vagy teljesen fizetett. Németország több egyetemén az orvostanhallgatók megismerkedhetnek fakultatív kerekék között a homeopátiával, neurálpátiával, a természetgyógyászat különböző szakterületeivel. Az orvosok természetgyógyász-képzése különböző egyesületek és tartományi kamarák felügyelete alatt áll. Van egy orvos-termesztgyógyász alapidiploma komplett képzés homeopátiából és akupunktúrából. Az akupunktúra Németországban 2006 októberétől meghatározott képzés feltételeihez kötve a krónikus mozgásszervi betegségeknél elismert és a biztosítók által fizetett gyógymód. A biztosítók mint kísérleti modellt, a homeopátiát is felvették, jó eredmény esetén ezt is általánosan elismert gyógymóddá fogják nyilvánítani. Képzett orvosoknak már most is fizetik

a biztosítók, akik a modellkísérletben részt kívánnak venni. A neurálpátiát fizetett, elismert tevékenység. A biztosítók által fizetett fájdalomambulanciák orvosai az akupunktúrában, neurálpátiában képzett szakemberek. Az 1997-ben elfogadott szabályozásunk tehát hiányosságai ellenére ak-

kor a jövőbe mutató és példaértékű volt. Az, hogy az orvosi egyetemek a törvénynek fittyet hányva nem írtak ki vizsgákat, nem szervezték meg az oktatást, az inkább szegénységi bizonyítvány, mint érdem. Megkérték az MTA-t, hogy foglaljon állást ez ügyben. Ez sem volt példaértékű, hisz az MTA kétségtelenül tudós szakemberei sose gyógyítottak e módszerekkel, tehát a nemzetközi szakirodalomra támaszkodtak, és két csoportra osztották a rendeletben feltüntetetteket. 1.

Tudományosan bizonyított: neurálpátiával, hagyományos kínai orvoslás, manuális medicina. 2. Nem kielégítő tudományos háttérrel rendelkező, de további kutatásra érdemes területek: homeopátia, hagyományos tibeti gyógymódok, ájurvédikus gyógyászat, antropozofikus orvoslás.

Megjegyzem, az ájurvédikus gyógyászatot Indiában egyetemen oktatják, kórházai, klinikái vannak évszázados hagyományokkal. A tibeti gyógyászatot Mongóliában egyetemen oktatják. E módszerek gyógyító tapasztalatai mélyebben nyúlnak a múltunkba, mint a modern medicina.

3. Egy csoporton belül még két alcsoportot említ a véleményezés. Az egyikben, amelybe a biológiai fogorvoslást, a méregtelenítő módszereket, a biorezonancián alapuló eljárásokat és a vér oxigenizálásán alapuló terápiákat sorolja be, még további kutatásokat javasol. A csak diagnosztikai célú természetgyógyászati vizsgálómódszereket már természettudományosan nem megalapozott területnek nyilvánítja. Megjegyzem, a Vol-féle elektroakupunktúra vagy a biorezonancia, a dr. Rost-féle termoregulációs diagnosztika fizikai törvényeken alapszik. Ellenállást, hullámhosszt vagy hőmérsékletet mér a bőr felületén. Hogy a mérés mennyire egzak, az egy másik kérdés. A bioenergiát teljesen kiveszi e módszerek közül mint tudományosan abszolút megalapozatlan jelenséget. E véleményezés alapján született a 2/2004. (XI. 17) EÜ miniszteri rendelet, amely az egészségügyi szolgáltatók működési engedélyek nyilvántartását szabályozza, és tizenhét területre osztja fel a természetgyógyászatot, kikerül-

E módszerek gyógyító tapasztalatai mélyebben nyúlnak a múltunkba, mint a modern medicina.

Ausztriában olyan mint természetgyógyászat, hivatalosan nem is létezik.

ve az eredeti 1997. évi törvényt, kihagyva a bioenergiát, a véroxigenizációs eljárásokat, átkeresztelte a csak diagnosztikai eljárásokat biokémiai gyógymódokra, az AMM-et keleti mozgásra. E változtatások létrehozásában már csak három-négy természetgyógyász vehetett részt, és a végső döntést a hozzá nem értő kollégák hozták, mint oly sokszor. Fejlődünk vissza. A bioenergia ahelyett, hogy a törvény figyelme alatt maradt volna, visszatért a szürke zónába és megtörténhet a kurzuslás. A tervezett módszertani intézetnek is egy ember lesz a vezetője, és nem a szakma fogja irányítani, hanem a főnökasszony kegyeltjei. Így lehet egy jó irányba elindult törvényt tönkretenni.

dr. Sarkadi Ádám
Via Natura Alapítvány

Tisztelt dr. Sarkadi Ádám!

Először is szeretném megköszönni levelét, a természetgyógyászat szabályozásával kapcsolatban tett értékes megjegyzéseit. Az alábbiakban röviden reflektálnék a felvetett problémákra.

A 40/1997. KMr. és a 11/1997. NMr. megszületése hatalmas mennyiségű munka, egyeztetés eredménye, amely mindenképpen tiszteletet érdemel. A megalkotott jogszabályok komoly értéket jelentenek, de mint minden jogszabály, folyamatos vizsgálatot igényelnek. A „jó” jogszabály képes azokat a célokat megvalósítani, amelyekért létrehozták, megfelel a formai és a tartalmi követelményeknek. A minőség és a hatékonyság a jogalkotásban is kulcskifejezéssé vált. A 40/1997. KMr. és a 11/1997. NMr. nem tudták a kitűzött célt megvalósítani, vagyis nem „jók”. Lehet a problémák forrását egy szereplő magatartásában keresni, és el lehet siklani a rendelet (formai és tartalmi, l. 684/B/1997. AB határozat) hibái fölött, amikor az módosítás előtt áll, de inkább tanulni kell belőlük.

A rendelet számos, a természetgyógyászattal kapcsolatos kérdést nem tudott megoldani. A szabályozás kulcskérdése, hogy a betegek mikor, milyen feltétellel fordulhatnak természetgyógyászhoz. A jogszabály és

módosítása szerint előzetes szakorvosi vizsgálat elengedhetetlen, ami a betegek önrendelkezési jogát korlátozza, ráadásul ellentmond minden ebben a témában készült gyakorlati felmérésnek. A betegek ugyanis általában párhuzamosan alkalmazzák a konvencionális és nem konvencionális gyógymódot, csak nem beszélnek róla. Magyarországon a betegek szabadon választhatják meg azt a terápiát, amit gyógyulásuk során igénybe kívánnak venni (1997. évi CLIV. törvény 13–15. §). A természetgyógyászati termékekkel kapcsolatban él az a vélelem, hogy természetesek, ártalmatlanok és mellékhatásoktól mentesek. A valóság ezzel szemben az, hogy a komplementer medicina módszereinek többsége nem csak természetes anyagokat használ és nem is veszélytelen. Az állami szerepvállalás fontossága, a fogyasztóvédelem, a betegek biztonsága egy feltétlen érvényesülést követelő szempont. A betegek biztonsága, az ellátás minősége, a fogyasztóvédelem érdekében tett bármilyen intézkedés, szabályozás azonban a betegek önrendelkezését korlátozza. A két érdek közötti lavírozás bonyolult feladat, és kétség nem fér ahhoz, hogy a hatályos jogszabályok megalkotói a legjobb eredményre törekedtek. Nem számít az, hogy a rendeletek a hazai deregulációs trenddel ellentétesek, a nemzetközi átlagnál jóval bonyolultabbak, ha a kultúránkban nincs más eszköz, amivel a betegek, természetgyógyászhoz fordulóknak hathatós védelmét el lehet érni. Magyarország elismerten élen jár (WHO Global Atlas of Traditional, Complementary and Alternative Medicine) a természetgyógyászati gyakorlat feltételeinek megszabásában. A módosítások elfogadása előtt azt kellene megtudni, hogy ez az irány mennyire eredményes. Nincs a nemzetközi gyakorlatnál jobban korlátozó szabályozással probléma, ha a tények e mellett szólnak, ha az elmúlt tíz év radikálisan csökkentette a „kuruzslók” tevékenységét, a betegek nagyobb biztonságban vannak stb. A gond az, hogy jelenleg nem áll rendelkezésünkre egy részletes hatásvizsgálat (előzetes vagy

utólagos), ami érveket, tényeket szolgáltatna az ilyen tételes szabályozás érdekében vagy annak ellenében.

A szabályozással kapcsolatban említette, hogy a természetgyógyászati jogalkotásban a jelenleginél szélesebb körű egyeztetés, bevonás szükséges. Egyetértek ezzel, különösen, hogy a természetgyógyászati jogalkotás a civil kezdeményezés egyik szép példája.

Két dolgot szeretnék még csak a pontosítás miatt megjegyezni. Az egyik az, hogy a komplementer medicina tudományosságáról a Magyar Tudományos Akadémia Orvosi Tudományok Osztálya alakított ki állásfoglalást 1998-ban és 2003-ban. A másik az, hogy orvosegyetemek természetgyógyászatot jogi értelemben nem kötelesek oktatni. (Az más kérdés, hogy az egyetemek ezt felvállalták 1997-ben, de ennek számonkérése jogilag problematikus.) Az egyetemek autonómiáját a felsőoktatási törvény garantálja, az egyetemek azt oktatnak, amit felvállalnak. A minőségi kontrollt, vagyis hogy az orvosképzéshez szükséges elemek felvállaltak és teljesítettek legyenek, az egyetemek akkreditációja biztosítja. Az akkreditációt nem érinti, hogy egy orvosi kar oktat-e természetgyógyászati ismereteket vagy sem, lehet bármekkora a társadalmi elvárás. Az oktatási tartalom kérdése persze nem ilyen ön-

A természetgyógyászati jogalkotás a civil kezdeményezés egyik szép példája.

kényes, mivel Magyarország az Európai Unió tagja, és a magyar orvosegyetemek nemzetközi orvosegyetemi szövetségek tagjai, amely tény kötelezettségeket jelent. Sem az

EU-tagság, sem a nemzetközi orvosegyetemi szövetségi tagság nem eredményez azonban kötelezést vagy ajánlást a természetgyógyászat graduális vagy posztgraduális oktatására. Meglepő talán, de Magyarországon éppen a Magyar Akkreditációs Bizottság (Általános Orvostudományi Szakok Párhuzamos Vizsgálata) tett ajánlást az orvosegyetemeknek a természetgyógyászat graduális oktatásának integrációjára.

Levelét még egyszer köszönöm!

dr. Varga Orsolya
Debreceni Egyetem
Magatartástudományi Intézet